

Asia: VN/7502/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi YVA-lain ja SOVA-lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta ja luonnoksesta esitykseksi SOVA-asetuksen 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keski-Pohjanmaan liitto kiittää Ympäristöministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi YVA-lain ja SOVA-lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta ja luonnoksesta esitykseksi SOVA-asetuksen 1 §:n muuttamisesta.

Luonnoksessa hallituksen esityksestä YVA-lain ja SOVA-lain jne. perusteluissa on todettu, suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarviointien hoitaminen on luonteeltaan operatiivinen viranomaistehtävä, joka ei sovellu erityisen hyvin ministeriössä hoidettavaksi. Tehtävän hoitaminen vie ympäristöministeriöltä kohtuuttomasti voimavaroja sille ensisijaisesti kuuluvista yhteiskunnallisesti merkittävistä laaja-alaisista ja strategisista tehtävistä. Menettelyjen vireille tulon ennakoimattomuus ja niihin liittyvät tiukat aikatauluvaatimukset ovat merkittävästi vaikeuttaneet ympäristöministeriölle säädettyjen YVA- ja SOVA-lain yleiseen ohjaukseen ja seurantaan sekä vaikutusten arvioinnin yleiseen kehittämiseen liittyvien tehtävien hoitamista. Edelleen perusteluissa on kerrottu näitä arviointitoimeksiantoja olevan kohtuullinen määrä ja niiden vaatima työpanos on aika suuri.

Ehdotuksen vaikutuksissa todetaan mm., että Suomen Ympäristö Keskuksella (SYKE) on monipuolinen ja korkeatasoinen osaaminen, joka varmistaisi asiantuntemuksen erilaisten hankkeiden, suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutuksista ja SYKE olisi selkeä taho myös Espoon sopimuksen maiden kannalta. SYKE valtakunnallisena ja kansainvälisesti arvostettuna asiantuntijalaitoksena omaisi valmiudet tehtävän hoidolle.

Keski-Pohjanmaan liitto arvioi, että hallituksen muutoslakiluonnoksessa esittämällä muutoksella (hallituksen esitys YVA-lain ja SOVA-lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta ja

luonnoksesta esitykseksi SOVA-asetuksen 1 §:n muuttamisesta) kyetään toimintaa tehostamaan ja keskittämään paremmin tehtäviin soveltuvalle organisaatiolle. Keski-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että ympäristöministeriössä olevat viranomaistehtävät, jotka koskevat valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia ja joista säädetään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa, viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa, siirretään Suomen ympäristökeskukselle. Keski-Pohjanmaan liitto luitenkin toteaa, että samalla kun valtion tai ministeriön vastuulla olevia tehtäviä annetaan eri toimijoille, tulee tehtävän vastaanottavalle taholle turvata myös riittävät resurssit tehtävien toteuttamiseksi.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisten vanhojen asiakirjojen ja niihin sisältyvien henkilötietojen julkaiseminen yleisessä tietoverkossa YVA-lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 38 a §, joka mahdollistaa henkilötiedoiksi katsottavien hankkeesta vastaavan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tietojen julkaisemisen viranomaisen verkkosivuilla myös ennen 1.1.2020 julkaistujen asiakirjojen osalta. Laissa säädettäisiin myös ajankohdasta, jolloin asiakirjoihin sisältyvät henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta. Hankkeesta vastaavan nimeä ja hankkeen sijaintipaikan tietoja pidetään tiedottamisen kannalta välttämättöminä tietoina, sillä niiden perusteella YVA-lain mukainen asia tulee riittävästi yksilöidyksi niin, että asianosaiset ja yleisö pystyvät arvioimaan hankkeen vaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristössä.

Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että on tärkeää selkiyttää ja yhtenäistää henkilötietojen käyttöä, riippumatta asiakirjojen julkaisuajankohdasta. Lisäksi ajankohdan määrittäminen henkilötietojen poistamiselle on erityisen tärkeää asianmukaisen henkilötietojen käytön kannalta.

SOVA-lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös koskien tilanteita, joissa SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuilla aloilla valmistettava suunnitelma tai ohjelma ei sisälly SOVA-lain 1 §:n luetteloon ympäristöarvioitavista suunnitelmista ja ohjelmista. Ehdotuksessa tapauskohtaisessa tarkastelussa suunnitelmaa tai ohjelmaa, joka perustuu lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen sekä se, että sitä laaditaan maa-, metsä- tai kalataloutta, energiahuoltoa, teollisuutta, liikennettä, jätehuoltoa, vesitaloutta, televiestintää, matkailua, aluekehitystä, alueidenkäyttöä, ympäristönsuojelua taikka luonnonsuojelua varten verrattaisiin SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan soveltamisehtoja kulloinkin valmistelussa olevaan suunnitelmaan tai ohjelmaan (ml. ministeriöiden ja valtioneuvoston asetukset), ja varmistettaisiin se, täyttyvätkö soveltamisehdot kyseisen suunnitelman tai ohjelman kohdalla. Lisäksi suunnitelma tai ohjelma täytyisi luoda puitteet hankkeiden lupa- tai hyväksymispäätöksille. Mikäli valmisteleva viranomainen tarkastelun seurauksena huomaisi, että suunnitelma tai ohjelma täyttää kaikki soveltamisehdot, sen tulisi käynnistää SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että esitetty lisäys täydentää SOVA-lakia edellä esitetyn kohdan osalta. Lakiin ehdotettu lisäys myös selkeyttää lain soveltamista.

Kaiponen Jyrki
Keski-Pohjanmaan liitto

Kiviniemi Reijo
Keski-Pohjanmaan liitto